

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

PREDMET RUOTSALAINEN protiv FINSKE

(Zahtjev br. 13079/03)

PRESUDA

STRASBOURG

16. lipnja 2009.

KONAČNA

16.09.2009.

Ova presuda može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Ruotsalainen protiv Finske,

Europski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Nicolas Bratza, *predsjednik*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Päivi Hirvelä,
Mihai Poalelungi, *suci*,

i Lawrence Early, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 26. svibnja 2009.,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 13079/03) protiv Republike Finske što ga je 16. travnja 2003. finski državljanin g. Jukka Ruotsalainen („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).

2. Podnositelja zahtjeva, kojemu je odobrena besplatna pravna pomoć, zastupao je g. M. Talviaro, odvjetnik iz Kokkole. Finsku Vladu („Vlada“) zastupao je njezin zastupnik, g. Arto Kosonen iz Ministarstva vanjskih poslova.

3. Podnositelj zahtjeva posebice je tvrdio da nametanje obveze plaćanja duga naknade za gorivo nakon što je već bio novčano kažnjen za laku poreznu prijevaru predstavlja dvostruko suđenje koje krši odredbu članka 4. Protokola br. 7.

4. Dana 23. kolovoza 2005. godine predsjednik Četvrtog odjela odlučio je Vladu obavijestiti o zahtjevu. Odlučeno je da će se istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost zahtjeva (članak 29. stavak 3.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1969. godine i živi u gradu Lapinlahti.

6. Dana 17. siječnja 2001. dok je vozio svoj kamionet, podnositelja zahtjeva zaustavila je policija za vrijeme provjere na cestama. U spremniku

vozila policija je otkrila gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva.

7. Dana 26. veljače 2001. podnositelj zahtjeva novčano je kažnjen za laku poreznu prijevaru prekršajnim nalogom. U obrascu je, *inter alia*, navedeno:

„Prekršaj, modus operandi (način počinjenja):

Laka porezna prijevarena (prekršaj koji se odnosi na porez na motorna vozila). [Podnositelj zahtjeva] koristio je gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva kao gorivo u svojem vozilu, a da nije platio odgovarajući dodatni porez (*lisävero, tillägsskatt*).

Bilješka: osobno je napunio spremnik.“

Novčana je kazna iznosila 720,00 finskih maraka (FIM, ili 121,00 euro (EUR)). U prekršajnom nalogu navedeno je da su primijenjeni članak 3. iz poglavlja 29. Kaznenog zakona (*rikoslaki, strafflagen*; Zakon br. 769/1990) i odjeljci 20. i 33. Zakona o porezu na motorna vozila (*laki moottoriajoneuvoverosta, lagen om skatt på motorfordon*; Zakon br. 722/1966, koji su u međuvremenu ukinuti). S obzirom na to da podnositelj zahtjeva nije osporavao novčanu kaznu, nalog je postao pravomoćan 6. ožujka 2001. godine.

8. U zasebnom postupku i nakon što je neutvrđenog datuma primila pisani podnesak podnositelja zahtjeva, dana 17. rujna 2001. Uprava za vozila (*ajoneuvohallintokeskus, fordonsförvaltningscentralen*) podnositelju zahtjeva odredila je dugovanje za naknadu za gorivo u iznosu od 90.000,00 FIM (15.137,00 EUR) na osnovi činjenice da je u svojem kamionetu kao gorivo koristio gorivo oporezivano nižom stopom od dizelskog goriva, a da nije o tome prethodno obavijestio Upravu za vozila ili Carinsku upravu. U odluci je navedeno da su primijenjeni odjeljci 2.-7. Zakona o naknadi za gorivo (*laki polttoainemaksusta; lagen om bränsleavgift*; Zakon br. 337/1993, koji je u međuvremenu ukinut). Odluka je također sadržavala upute kako podnijeti žalbu protiv nje te kako zatražiti smanjenje iznosa izrečene kazne.

9. Podnositelj zahtjeva podnio je i zahtjev za smanjenjem naknade i žalbu s ciljem ukidanja odluke, u kojoj je, *inter alia*, tvrdio da je naknada za gorivo trebala biti potraživana u isto vrijeme kad je izdan i prekršajni nalog. S obzirom na to da nije bila potraživana u to vrijeme, više nije bilo moguće teretiti ga za naknadu za gorivo s obzirom na članak 7. Konvencije.

10. Dana 10. listopada 2001. Državna porezna uprava (*verohallitus, skattestyrelsen*) odbacila je zahtjev za smanjenjem naknade. Ponudio je sljedeće obrazloženje:

„Nisu izneseni nikakvi posebni razlozi propisani zakonom na temelju kojih bi smanjenje bilo odobreno.“

11. U odluci je navedeno da je primijenjen odjeljak 15. Zakona o naknadi za gorivo. Žalba nije dopuštena.

12. Dana 28. kolovoza 2002. Upravni sud u Helsinkiju (*hallinto-oikeus, förvaltningsdomstolen*) odbacio je žalbu nakon što je primio očitovanja Pravobranitelja za porezna pitanja (*veroasiamies, skatteombudet*) i Uprave za vozila, te odgovor podnositelja na očitovanja. Ponudio je sljedeće obrazloženje:

„Odjeljak 4. Zakona o naknadi za gorivo propisuje da se naknada za gorivo (*polttoainemaksu, bränsleavgift*) naplaćuje za broj dana za vrijeme kojih se vozilo kontinuirano nalazilo u Finskoj prije zabilježene uporabe, ali ne za više od 20 dana odjednom. Odjeljak 5. propisuje da naknada za gorivo za kamionet iznosi 1.500,00 FIM [otprilike 252,00 EUR] po danu. Odjeljak 6. propisuje da u slučaju kad se otkrije uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva, a vlasti nisu o tome prethodno obaviještene, naplaćena naknada za gorivo trostruko je veća od [uobičajenog] iznosa.

Utvrđeno je da je kamionet čiji je vlasnik Pertti Jukka Tapio Ruotsalainen, [broj registracije] KJM-327, korišten tijekom 2001. s gorivom koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. Ruotsalainen nije o tome [unaprijed] obavijestio Upravu za vozila ili Carinsku upravu. U istražnom postupku i rješenju o žalbi priznao je da je koristio pogrešno gorivo u svojem vozilu.

Nametanje naknade za gorivo u upravnom postupku odnosi se na nametanje naknade usporedive s porezom. Ono što je u pitanju nije izricanje kazne za kazneno djelo ili sankcije koja bi ju zamijenila.

Nametanje kazne za gorivo ... ne krši Ustav Finske ili Konvenciju.

Unatoč razlozima za uporabu tog goriva koje je naveo Ruotsalainen i unatoč njegovom financijskom stanju, Uprava za vozila imala je pravo nametnuti mu naknadu za gorivo. Naknada za gorivo iznosi 1.500,00 FIM po danu, bila je nametnuta za razdoblje od 20 dana i trebala je biti utrostručena. Naknada za gorivo u iznosu od 90.000,00 FIM nametnuta je u skladu sa zakonom. Nema razloga za izmjenu odluke o terećenju.“

13. U odluci je navedeno da su primijenjeni odjeljci 1., 3., 7. i 15. Zakona o naknadi za gorivo, članak 7. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

14. Podnositelj zahtjeva zatražio je dopuštenje da podnese žalbu, navodeći povredu članka 4. Protokola br. 7.

15. Dana 26. veljače 2003. Vrhovni upravni sud (*korkein hallinto-oikeus, högsta förvaltningsdomstolen*) odbio je izdati dopuštenje za podnošenje žalbe.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

16. Finski sustav koji se odnosi na uporabu motornog ulja koje je oporezivano nižom stopom od dizelskog goriva kao gorivo za motorno vozilo temelji se na dva glavna elementa. Prvo, vlasnici ili korisnici

motornih vozila obvezni su prethodno obavijestiti vlasti o svojoj namjeri da takvo gorivo koriste kao motorno gorivo i platiti dodatni porez (odjeljak 20. Zakona o porezu na motorna vozila, koji je u međuvremenu ukinut) i/ili naknadu za gorivo (odjeljak 1. Zakona o naknadi za gorivo kako je izmijenjen Zakonom br. 234/1998). Drugo, vlasti osiguravaju ispunjavanje tih uvjeta putem provjera na cestama. Utaja poreza ili pokušaj utaje poreza bili su kažnjivi na temelju Kaznenog zakona, a nepoštivanje obveze obavještanja vlasti bilo je kažnjivo kao prekršaj vezan uz porez na motorna vozila (odjeljak 33. Zakona o porezu na motorna vozila).

17. Odredbe Zakona o naknadi za gorivo relevantne za ovaj predmet glase:

„Odjeljak 2. - Naknada za gorivo

Vozilo iz odjeljka 1. podliježe naknadi za gorivo kao porezu koji odgovara porezu na gorivo ako se u vozilu koristi gorivo koje se oporezuje nižom stopom u odnosu na dizelsko gorivo. Naknada za gorivo ne naplaćuje se za gorivo koje se nalazi u spremniku vozila u trenutku kad je to vozilo uvezeno. Međutim, naknada za gorivo naplaćuje se ako se gorivo koje se nalazi u spremniku uvezenog vozila može identificirati kao što je predviđeno temeljem Zakona o trošarinama na goriva (Zakon br. 948/82). Vozilo za koje je u smislu odjeljka 20. Zakona o porezu na motorna vozila vlastima dana obavijest u svrhu naplate dodatnog poreza ne podliježe naknadi za gorivo u poreznom razdoblju u kojem se naplaćuje dodatni porez.

Odjeljak 3. - Obveza obavještanja

Ako se u vozilu iz odjeljka 1. koristi gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva, vlasnik ili posjednik vozila dužan je obavijestiti Upravu za vozila o takvoj uporabi prije same uporabe. U odnosu na vozilo koje je uvezeno u Finsku, moguće je obavijestiti i carinske vlasti.

Odjeljak 4. - Nametanje naknade za gorivo

Naknada za gorivo naplaćuje se za broj dana tijekom kojih se, prema obavijesti, u motornom vozilu koristi gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva.

Ako se u vozilu otkrije gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva u razdoblju za koje vlasti nisu prethodno obaviještene, naknada za gorivo naplaćuje se za broj dana za vrijeme kojih se vozilo kontinuirano nalazilo u Finskoj prije uporabe, ali ne za više od 20 dana odjednom. Ako je za vozilo nametnuta naknada za gorivo, vrijeme se računa najranije od prvoga dana nakon prethodnog poreznog razdoblja. Ako nije moguće utvrditi datum kad je vozilo uvezeno u Finsku, naknada za gorivo naplaćuje se za najmanje 10 dana.

Odjeljak 5. - Iznos naknade za gorivo

Naknada za gorivo za kamionet iznosi 1.500,00 FIM [252,28 EUR] po danu. ...

Odjeljak 6. - Povećanje naknade za gorivo

Ako se u vozilu otkrije gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva, a vlasti nisu o tome prethodno obaviještene u skladu s odjeljkom 3., naplaćena naknada za gorivo trostruko je veća od uobičajenog iznosa.

Odjeljak 7. - Obveznik plaćanja

Naknada za gorivo naplaćuje se osobi koja je bila vlasnik vozila u trenutku kad je u vozilu korišteno gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. Ako druga osoba trajno posjeduje to vozilo, naknada za gorivo naplaćuje se tom posjedniku. ...

...

Odjeljak 9. - Utvrđivanje uporabe goriva

Pretpostavlja se uporaba goriva koje nije dizelsko gorivo ako spremnik koji pripada sustavu goriva vozila sadrži gorivo koje se može identificirati u skladu sa zakonskim odredbama o lakom loživom ulju. Naknada za gorivo naplaćuje se neovisno o količini takvog goriva u vozilu.

...

Odjeljak 15. - Porezne olakšice i odgoda plaćanja

Za osobito teške razloge, Ministarstvo financija može, na zahtjev i pod uvjetima koje je odredilo ministarstvo, odobriti izuzeće od plaćanja naknade za gorivo, kaznene kamate ili dospjelih neplaćenih obveza, te kamata nastalih uslijed odgode plaćanja.

Državna porezna uprava donosi odluku o zahtjevu iz pododjeljka 1. ako iznos čije je uklanjanje ili povrat zatražen ne prelazi iznos od 300.000,00 FIM [16.818,79 EUR]. Međutim, Ministarstvo financija može odlučiti donijeti odluku u određenom predmetu ako je taj predmet od posebnog značaja.

Državna porezna uprava može na zahtjev odgoditi plaćanje naknade za gorivo. Odredbe o dodatnom porezu na porez na motorna vozila primjenjuju se na uvjete takve odgode. Ministarstvo financija može odlučiti donijeti odluku u predmetu koji se odnosi na odgodu plaćanja. U takvim predmetima ministarstvo određuje uvjete odgode u svojoj odluci o zahtjevu.

Na odluku koja je donesena na temelju ovog odjeljka ne može se podnijeti žalba.

Odjeljak 16. - Kaznene odredbe

Protuzakonita utaja naknade za gorivo i pokušaj utaje iste kažnjive su na temelju poglavlja 29. članka 1.-3. Kaznenog zakona.“

18. U skladu s Vladinim Prijedlogom zakona o donošenju Zakona o naknadi za gorivo i izmjeni odjeljka 6. Zakona o trošarinama na goriva i odjeljka 16. Zakona o porezu na motorna vozila (br. HE 329/1992), naknada

za gorivo treba odgovarati porezu na gorivo koji bi dospio da se u vozilu koristilo dizelsko gorivo.

19. U Vladinim Prijedlozima zakona br. HE 329/1992 vp i HE 234/1998 vp navedeno je da se odjeljak 4. Zakona o naknadi za gorivo temelji na pretpostavci da se u vozilu kontinuirano koristi isto gorivo. Budući da je obično nemoguće osigurati dokaze o vrsti goriva koje se koristilo u vozilu prije nego što je uočeno od strane vlasti, ili osigurati dokaze o mjeri u kojoj je vozilo korišteno, nametanje naknade za gorivo mora se temeljiti na razdoblju u kojem je vozilo korišteno u Finskoj. Međutim, zbog pravičnosti je razdoblje ograničeno na 20 dana odjednom.

20. U pogledu odjeljka 15., Vlada je tvrdila da u većini slučajeva u kojima je podnesena žalba na porez, Državna porezna uprava odbija oslobođenje od poreza. To se također odnosi na primjenu odjeljka 15. Zakona o naknadi za gorivo. Ako je iz ovog ili onog razloga odbačen zahtjev za izmjenom poreza, podnositelj može bez obzira na postojeću odluku podnijeti novi zahtjev za izmjenom istim vlastima nakon što je odluka o oporezivanju postala pravomoćna. Vlada se nije pozvala ni na jednu takvu odluku.

21. Zakon o naknadi za gorivo koji je bio na snazi u predmetno vrijeme zamijenjen je novim Zakonom o naknadi za gorivo (Zakon br. 1280/2003 koji je stupio na snagu 1. siječnja 2004. godine i koji stoga nije bio primjenjiv na ovaj predmet). Odjeljak 3. propisuje da se naknada za gorivo nameće u svrhu sprječavanja uporabe goriva koje je povod nametanju naknade za gorivo i da je u vozilima zabranjena uporaba goriva koje uzrokuje nametanje naknade za gorivo. Odjeljak 9. propisuje iznose naknada za gorivo koje se nameću za različite vrste automobila. Odjeljak 10. propisuje da se u slučaju kad nadležne vlasti nisu obaviještene naknada za gorivo povećava za najviše 30%. Naknada za gorivo također može biti povećana za najviše 50% ako je ponovljena uporaba goriva koje povlači nametanje naknade za gorivo ili može biti najviše udvostručena ako je uporaba goriva koje dovodi do nametanja naknade za gorivo posebice ozbiljna.

22. U Vladinom Prijedlogu zakona o donošenju novog Zakona o naknadi za gorivo (HE 112/2003, str. 7) navedeno je da uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom dovodi do određivanja dugovanja za naknadu za gorivo i dodatnog poreza na motorna vozila te da je cilj toga bio djelotvorno spriječiti uporabu bilo kakvog goriva osim onog namijenjenog za uporabu u prometu. Formalno, uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom nije bila zabranjena, ali je podlijegala prilično teškim financijskim sankcijama. Osnovna struktura Zakona o naknadi za gorivo i Zakona o porezu na motorna vozila bila je identična, primjerice, Kaznenom zakonu koji ne zabranjuje izrijekom određene neželjene radnje, već samo propisuje posljedice takvih radnji. Jedina je razlika bila ta da je sankcija primjenjiva

na uporabu goriva bila upravna sankcija koja se naplaćivala kao porez. Osnovni cilj odredaba o dodatnom porezu i naknadi za gorivo dobro je poznat u Finskoj. Odredbe su dobro poznate među vozačima i posljedica toga jest da se, u usporedbi s drugim državama, gorivo koje se oporezuje nižom stopom gotovo nikada ne koristi u cestovnom prometu u Finskoj. U Vladinom Prijedlogu zakona smatralo se da je visoki iznos naknade za gorivo bio potreban s obzirom na preventivni učinak sustava sankcija.

23. Poglavlje 29. članci 1.-3. Kaznenog zakona propisuju:

„Članak 1. - Porezna prijevarena (Zakon br. 1228/1997)

Osoba koja:

- (1) poreznim vlastima pruži lažne informacije o činjenici koja utječe na procjenu poreza;
- (2) podnese prijavu za povrat poreza u kojoj je činjenicu koja utječe na procjenu poreza prikrivena;
- (3) u svrhu utaje poreza ne ispuni obvezu koja se odnosi na oporezivanje, čime utječe na procjenu poreza; ili
- (4) na drugi način djeluje prijevarno;

i time uzrokuje ili pokuša prouzročiti izostanak procjene poreza, da se porez procjeni pre niskim ili da porez bude neopravdano vraćen, kaznit će se za poreznu prijevarena novčanom kaznom ili kaznom zatvora u trajanju od najviše dvije godine.

Članak 2. - Teška porezna prijevarena (Zakon br. 769/1990)

Ako se poreznom prijevarenom:

- (1) nastoji ostvariti znatna financijska korist; ili
- (2) kazneno se djelo počini na osobito metodičan način, a porezna je prijevarena također teška kad je ocijenjena kao cjelina, počinitelj će se kazniti za tešku poreznu prijevarena kaznom zatvora u trajanju od najmanje četiri mjeseca i najviše četiri godine.

Članak 3. - Laka porezna prijevarena (Zakon br. 769/1990)

(1) Ako je porezna prijevarena, kad je ocijenjena kao cjelina, uzimajući u obzir iznos financijske koristi koju se nastoji ostvariti i ostale okolnosti povezane s kaznenim djelom, ocijenjena kao laka, počinitelj će se kazniti za laku poreznu prijevarena novčanom kaznom.

(2) Ako se procijeni da je kazneno povećanje poreza dovoljna sankcija, može se odustati od prijave, ili progona ili izricanja kazne za laku poreznu prijevarena.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 4. PROTOKOLA br. 7 UZ KONVENCIJU

24. Podnositelj je prigovorio na temelju članka 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju da je dvaput kažnjen za isto djelo.

Članak 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju glasi kako slijedi:

„1. Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.

2. Odredbe prethodnoga stavka ne sprječavaju ponovno razmatranje slučaja u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom dotične države ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u prethodnom postupku došlo do bitnih povreda koje su mogle utjecati na rješenje slučaja.

3. Ovaj se članak ne može derogirati na temelju članka 15. Konvencije.“

25. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

26. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

27. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je u pitanju bilo jedno djelo ili povreda jednog predmeta pravne zaštite. Glavna svrha naknade za gorivo bila je osigurati da se u dizelskim vozilima ne koristi gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. Sama naknada za gorivo nema fiskalnu svrhu. Mogao je koristiti gorivo koje se oporezuje nižom stopom tako da je vlasti obavijestio o takvoj uporabi i plaćao dnevnu naknadu u iznosu od otprilike 252,00 EUR. Međutim, nije bilo moguće voziti kamionet tijekom jednog dana na tolikoj udaljenosti koja bi uporabu takvog goriva učinila financijski održivom. Rezultat propusta prethodnog obavještanja vlasti o takvoj uporabi jest činjenica da se za podnositelja zahtjeva smatralo da je koristio gorivo koje se oporezuje nižom stopom u razdoblju od dvadeset dana iako njegova tvrdnja da je uporaba bila ograničena na jedno punjenje spremnika nije bila opovrgnuta. Posljedice su bile izrazito nerazmjerne i nerazumne kad se uzme u obzir čak i apsolutna

korist koju se nastojalo postići tim djelom, odnosno razlika u cijeni između goriva koje se oporezuje kao dizelsko gorivo i goriva koje se oporezuje nižom stopom, prekorljivost i jedinstvena priroda radnje, financijsko stanje i postupci počinitelja i ostale okolnosti. Stoga je podnositeljev zahtjev za izuzećem od plaćanja naknade za goriva ili smanjenjem istoga bio neuspješan. Iako je povećana naknada za gorivo bila okarakterizirana kao upravna sankcija, treba biti izjednačena s kaznenom sankcijom.

28. Podnositelj zahtjeva smatrao je da je zabrana uporabe goriva koje se oporezuje nižom stopom tehnički postojala čak i prije nego što je novi Zakon o naknadi za gorivo stupio na snagu 2004. godine. Propisima je predviđena visoka naknada za gorivo kako bi stvarna uporaba takvog goriva bila nemoguća. U praksi je vlastima podnesen mali broj obavijesti o uporabi loživog ulja koje se oporezuje nižom stopom u automobilima i kombi vozilima. Zabrana uporabe lakog loživog ulja nije čak bila ni predložena u Vladinom Prijedlogu zakona o donošenju novog Zakona o naknadi za gorivo. Bila je dodana Prijedlogu zakona tek tijekom razmatranja u Financijskom odboru (izvješće br. 37/2003 vp). To je pokazalo da je država dugi niz godina smatrala kako je postupak podnošenja obavijesti u kombinaciji sa sankcijama bio dovoljan kako bi spriječio uporabu goriva koje se oporezuje nižom stopom u dizelskim vozilima. Podnositelj zahtjeva smatrao je da su bitni elementi kažnjivog djela bili identični u odredbi o lakoj poreznoj prijeviri i u Zakonu o naknadi za gorivo. Jednako tako, upravna naknada za gorivo i kaznena sankcija za laku poreznu prijevaru nametnute su za jednu te istu radnju. Prema tekstu iz odjeljaka 3.-4. i 6. Zakona o naknadi za gorivo, naknada za gorivo nametala se za neispunjavanje obveze obavještavanja. Na temelju bitnih elemenata utaje poreza u Kaznenom zakonu, osoba koja u svrhu utaje poreza ne ispuni obvezu koja se odnosi na oporezivanje ili utječe na procjenu poreza, bit će kažnjena za poreznu prijevaru. Uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom bila bi dopuštena u slučaju plaćanja dnevne naknade. Povećana naknada za gorivo bila je nametnuta zbog nepodnošenja prethodne obavijesti. Upravo iz istog razloga, zbog neispunjavanja obveze obavještavanja, izrečena je novčana kazna. Naknada za gorivo stoga nije nametnuta jer je uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom bila zabranjena kao takva. Činjenica da je naknada za gorivo bila nametnuta neovisno o namjeri ili nehaju služila je samo kako bi istaknula potrebu građana za pravnim sredstvom te nije promijenila u osnovi kaznenu prirodu naknade za gorivo. Zakon o naknadi za gorivo i Kazneni zakon imali su istu strukturu, stajalište koje je izraženo i u Vladinom Prijedlogu zakona o donošenju novog Zakona o naknadi za gorivo.

29. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je bio kažnjen za laku poreznu prijevaru na osnovu činjenice da nije unaprijed obavijestio vlasti o uporabi spornog goriva. U praksi, vlasnik ili posjednik vozila ne može ne znati koja se vrsta goriva koristi u tom vozilu. U teoriji, spremnik za gorivo vozila može biti napunjen gorivom koje se oporezuje nižom stopom tijekom neovlaštene uporabe. Svaka pojava takvog scenarija također bi samo istaknula potrebu građana za pravnim sredstvom. U predmetu *Västberga Taxi Aktiebolag i Vulic protiv Švedske*, br. 36985/97, 23. srpnja 2002.) Sud je smatrao da pitanje može li se porez ili dodatni porez pretvoriti u kaznu zatvora nije bilo presudno za klasificiranje djela kao „kaznenog djela“. Karakterizacija sadašnje naknade za gorivo kao upravne sankcije u Finskoj te činjenica da je žalbe protiv nje ispitivao upravni sud nisu bile od značaja za ovaj predmet.

30. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da se njegov predmet razlikuje od predmeta *Ponsetti i Chesnel protiv Francuske* (odluka) (br. 36855/97 i br. 41731/98, ECHR 1999VI) koji se odnosio na nepodnošenje prijava za povrat poreza jer se ovaj predmet odnosi na nepodnošenje prethodne obavijesti vlastima. U prvom predmetu porezna posljedica temeljila se na izračunima, odnosno iznosu poreza koji je stvarno utajen. U ovom predmetu iznos poreza koji je stvarno utajen nije bio utvrđen, no činilo se neospornim da je iznos naknade za gorivo bio značajno veći od iznosa poreza koji je stvarno utajen. U predmetu *Ponsetti i Chesnel*, kamata za dospjele neplaćene obveze i dodatni porez iznosili su 40-80%. U ovom je predmetu porez uvećan za 300%. Prvi je predmet uključivao propuste koji su bili kronični i ponavljali su se, dok se ovaj predmet odnosi na jednu instancu propusta kratkog trajanja. U prvom predmetu, bitni elementi porezne prijave razlikovali su se od onih za pravovremeno nepodnošenje prijava za povrat poreza, dok su u ovom predmetu bitni elementi porezne prijave i nepodnošenja obavijesti bili isti. Osim toga, radnje iz ovog predmeta bile su podudarne.

31. Vlada je tvrdila da je cilj Zakona o naknadi za gorivo koji je bio na snazi u relevantno vrijeme bio osigurati da će država u svim okolnostima, u odnosu na dizelska vozila, dobiti najmanje isti iznos poreza kao onaj prikupljen uporabom dizelskog goriva umjesto općenito dostupnog i niže oporezivanog lakog loživog ulja. Primarna svrha tog zakona bila je osigurati uporabu dizelskog goriva u dizelskim vozilima. U to vrijeme zakoni nisu sadržavali nikakvu formalnu zabranu uporabe goriva koje se oporezuje nižom stopom te je stoga bilo potrebno učiniti uporabu takvog goriva manje financijski isplativom od uporabe dizelskog goriva. To je osigurano propisivanjem visokog paušalnog poreza (naknade za gorivo). Iako uporaba goriva koje se oporezuje nižom stopom nije bila zabranjena, svatko tko je takvo gorivo koristio bio je obvezan o tome prethodno obavijestiti vlasti.

Naknada se nametala neovisno o tome je li razlog zbog kojeg predmetna osoba nije ispunila obvezu obavještanja bio namjera ili nepažnja jer je to jamčilo državi prihod od poreza neovisno o tome kako je ponašanje poreznog obveznika procijenjeno. Iznos naknade za gorivo ovisio je isključivo o vrsti vozila. Neispunjavanje obveze obavještanja rezultiralo je naplatom trostrukog iznosa naknade za gorivo. Nadalje, naknada za gorivo mogla je biti smanjena u pojedinačnim slučajevima iz točno određenih razloga. Iako je povećana naknada za gorivo bila okarakterizirana kao upravna sankcija, njezin je glavni cilj bio ostvariti prihod od poreza i zaštititi funkcioniranje sustava oporezivanja goriva. Prema novom Zakonu o naknadi za gorivo, naknada za gorivo je, za razliku od ranije, bila sankcija za kršenje zabrane propisane Zakonom. Međutim, svrha naknade ostala je nepromijenjena, odnosno njezina je svrha i dalje bila osigurati pravilno ostvarivanje prihoda od poreza.

32. Vlada je tvrdila da je laka porezna prijevarena bila kazneno djelo na temelju Kaznenog zakona kažnjivo novčanom kaznom u kaznenom postupku (pri čemu je iznos novčane kazne po danu ovisio o dohotku i imovini osobe u pitanju). Neplaćanje novčane kazne rezultiralo bi njezinim pretvaranjem u kaznu zatvora. Povećana naknada za gorivo nije bila kaznena sankcija već upravna sankcija koja se nametala u upravnom postupku te stoga nije mogla biti istovjetna podnošenju kaznene prijave protiv podnositelja zahtjeva. To se također očitovalo u novom Zakonu o naknadi za gorivo koji je sadržavao izričitu zabranu uporabe lakog loživog ulja. Ova izmjena zakonodavstva proizašla je iz presude Europskog suda pravde od 27. studenoga 2003. koja se odnosila na Finsku (predmet C-185/00: *Komisija europskih zajednica protiv Republike Finske*) u kojoj je Europski sud pravde utvrdio da zakonodavstvo Zajednice obvezuje Finsku da izmijeni svoje zakonodavstvo kako bi osigurala, učinkovitije nego prije, da se goriva koriste u skladu s direktivama o gorivu (vidi *Direktivu Vijeća 92/81/EEZ o usklađivanju struktura trošarina na mineralna ulja* i *Direktivu Vijeća 92/82/EEZ o usklađivanju stopa trošarina na mineralna ulja*, koje su obje zamijenjene *Direktivom Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije*). Što se tiče mišljenja podnositelja zahtjeva da je zabrana uporabe goriva koje se oporezuje nižom stopom tehnički postojala i prije izmjene, Vlada je tvrdila da je zaista istina da je stopa naknade za gorivo bila toliko visoka da je njezino plaćanje bilo nepovoljno čak i u slučaju da je osoba u pitanju morala platiti samo osnovni iznos. Međutim, u gore spomenutoj presudi utvrđeno je da Finska nije ispunila svoje obveze na temelju zakona Zajednice. Stoga je utvrđeno da zabrana uporabe goriva koje se oporezuje nižom stopom i činjenica da je sankcija za uporabu krivog goriva teška predstavljaju različita pravna pitanja. Što se tiče tvrdnje podnositelja zahtjeva da je država dugi niz godina smatrala kako je postupak podnošenja

obavijesti u kombinaciji sa sankcijama bio dovoljan kako bi spriječio uporabu goriva koje se oporezuje nižom stopom u dizelskim vozilima, Vlada je navela da je to istina te da su se na tu činjenicu također pozvali u predmetu pred Europskim sudom pravde. Međutim, to nije naknadu za gorivo učinilo sankcijom na temelju kaznenog prava ili sankcijom usporedive prirode jer je njezin cilj bio konkretno osigurati ostvarivanje prihoda od poreza, prvo osiguravanjem uporabe oporezivog dizelskog goriva u vozilima i drugo barem odgovarajućim nadoknađivanjem razlike u porezima za različita goriva.

33. Vlada je tvrdila da, iako se povećanu naknadu za gorivo može smatrati značajnom, bitni elementi radnji koje su dovele do njezinog nametanja s jedne strane i kažnjavanja za laku poreznu prijevaru s druge strane međusobno se značajno razlikuju i ne predstavljaju istu radnju na sljedećim osnovama. Prvo, upravna naknada za gorivo nametnuta je za korištenje goriva koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva dok je kaznena sankcija za laku poreznu prijevaru nametnuta za protuzakonitu utaju naknade za gorivo, pri čemu je kažnjiva radnja bila nepoštivanje obveze obavještanja vlasti propisane Zakonom o naknadi za gorivo. Stoga su upravna naknada za gorivo i kaznena sankcija za laku poreznu prijevaru nametnute za različite radnje. Drugo, za sankciju propisanu u Kaznenom zakonu uvijek je bila potrebna namjera ili barem nemar, a laka porezna prijevara uvijek je bila namjerna te je stoga u biti sadržavala subjektivni element. U usporedbi s time, naknada za gorivo nametala se neovisno o stupnju namjere, na temelju same objektivne činjenice da je sustav goriva vozila sadržavao krivo gorivo. Treće, svrha kaznene sankcije za poreznu prijevaru trebala je predstavljati kaznu i izražavati moralnu osudu za određenu radnju. Naknada za gorivo nije imala sličnu svrhu kažnjavanja ili prijekora. Trebala je samo osigurati ostvarivanje prihoda od poreza, prvo osiguravanjem uporabe oporezivog dizelskog goriva u vozilima i drugo barem odgovarajućim nadoknađivanjem razlike u porezima za različita goriva. Štoviše, viša naknada za gorivo nije bila namijenjena kao kazna, već samo kao sredstvo osiguravanja da će korisnici vozila prethodno obavijestiti vlasti ako žele koristiti gorivo koje se oporezuje nižom stopom. Četvrto, sustav naknade za gorivo koji je bio na snazi u relevantno vrijeme također se razlikovao od kazne time što je pružao zakonsku mogućnost da vlasnici vozila odaberu koristiti gorivo koje se ne oporezuje, obavijeste vlasti o tome i plate naknadu za gorivo, pri čemu se radi o opciji koja nije postojala u pogledu radnji koje su regulirane kaznenim pravom. Peto, samo je počinitelj ili sudionik usporediv s počiniteljem mogao biti osuđen na sankcije na temelju kaznenog prava. Potrebno je naglasiti činjenicu da su vlasnici ili posjednici vozila morali platiti naknadu za gorivo neovisno o tome jesu li koristili predmetno gorivo. Šesto, neplaćena novčana kazna mogla je biti

pretvorena u kaznu zatvora dok neplaćena naknada za gorivo nije. Sedmo, u kaznenim su predmetima odlučivali redovni sudovi dok su predmeti koji su se odnosili na naknade za gorivo ispitivani u upravnom postupku, poput poreznih predmeta, i konačno putem žalbe upravnom sudu.

34. Vlada je tvrdila da je ovaj predmet sličan predmetu *Ponsetti i Chesnel* (citirano gore) jer su konstitutivni elementi porezne prijevare i oni nepodnošenja prijave za povrat poreza u propisanom roku („fiskalno djelo“) bili različiti. Predmeti su također slični jer je porezna prijevarena sadržavala element „samovolje“ dok je „fiskalno djelo“ bilo moguće samo na objektivnim osnovama. S druge strane, u usporedbi s gore navedenim predmetom, treba primijetiti da su se, u pogledu naknade za gorivo u ovom predmetu, radnje zbog kojih su nametnute sankcije još jasnije sastojale od različitih elemenata u odnosu na radnje zbog kojih se nameće porezna kazna, jer je naknadu za porez, pod prethodno navedenim uvjetima, bilo moguće nametnuti čak i ako nije postojala namjera utaje poreza.

35. U slučaju da Sud smatra potrebnim ispitati bi li bilo koja od iznimki navedenih u članku 4. stavku 2. Protokola br. 7 bila primjenjiva na navedeni postupak, stajalište Vlade je da niti jedna od tih iznimaka nije bila primjenjiva u ovom predmetu.

36. Što se tiče mišljenja podnositelja zahtjeva da je struktura Zakona o naknadi za gorivo i Kaznenog zakona bila ista, to je bilo točno u relevantno vrijeme, Zakon o naknadi za gorivo nije sadržavao zabranu uporabe goriva koje se oporezuje nižom stopom na isti način na koji Kazneni zakon nije izrijekom zabranjivao počinjenje radnji koje su bile kažnjive na temelju tog zakona. Ova je zajednička značajka također navedena u Vladinom Prijedlogu zakona (112/2003) o donošenju novog Zakona o naknadi za gorivo. Međutim, svrha tog navoda bila je samo naznačiti da se naknada za gorivo mora smatrati učinkovitim sredstvom za osiguravanje naplate poreza za gorivo ili odgovarajućeg iznosa poreza, neovisno o tome je li naknada za gorivo bila utemeljena na zabrani uporabe. Dodatni razlog za uključivanje gore spomenute usporedbe Zakona o naknadi za gorivo s Kaznenim zakonom bio je predmet koji je bio u tijeku pred Europskim sudom pravde. Svrha je bila samo istaknuti da se ciljevi zakona mogu postići čak i ako se ne temelje na zabrani. Stoga je navod podnositelja zahtjeva bio nebitan u odnosu na ovaj predmet.

37. Vlada je tvrdila da, u slučaju da je podnositelj zahtjeva prijavio uporabu, pitanje porezne prijevare ne bi moglo biti ni otvoreno s obzirom na to da ne bi postojala utaja poreza. Stoga ponašanje podnositelja zahtjeva ne bi bilo prijekorno na način potreban za primjenu sankcija iz kaznenog prava. Platiti naknadu za gorivo i zatim početi koristiti gorivo koje se oporezuje nižom stopom u relevantno je vrijeme bilo u skladu sa zakonom. Sasvim je drugo pitanje je li to bilo financijski održivo.

38. Vlada je ponovila da upravna naknada za gorivo i kaznena sankcija za laku poreznu prijevaru nisu nametnute za slične radnje. Naknada za gorivo nametnuta je za korištenje goriva koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. U usporedbi s time, kaznena je sankcija nametnuta za protuzakonitu utaju naknade za gorivo, pri čemu je kažnjiva radnja bila nepoštivanje obveze obavještanja vlasti propisane Zakonom o naknadi za gorivo. Činjenica da je kaznena sankcija mogla biti nametnuta samo osobi koja je počinila kazneno djelo, a da se naknada za gorivo nametala vlasniku ili posjedniku vozila predstavljala je temeljnu razliku između upravnih i kaznenih sankcija. Tvrdnja podnositelja zahtjeva da u praksi vlasnik ili posjednik vozila ne može ne znati koja se vrsta goriva koristi u tom vozilu nije bila točna, primjerice u odnosu na vozila u vlasništvu društava poslodavaca. Nadalje, pitanje je li vlasnik ili posjednik vozila bio svjestan vrste goriva ima bitno drugačiji značaj u upravnom i kaznenom postupku.

39. Glede činjenice da se u predmetu *Ponsetti i Chesnel* nametnuta porezna posljedica temeljila na porezu koji je zaista utajen, što nije bio slučaj u ovom predmetu, Vlada je tvrdila da se ta razlika temelji na razlikama u primjenjivim oblicima oporezivanja. Naknada za gorivo nije ovisila o dohotku, a količine goriva korištene u pojedinačnim vozilima nisu se mogle uzeti u obzir pri nametanju naknade iz praktičnih razloga.

40. Vlada je nadalje istaknula da trajanje prijekornog ponašanja ne bi trebalo biti od značaja posebice s obzirom na to da nije bilo moguće dokazati koja se vrsta goriva koristila u vozilu u trenucima osim trenutka u kojem je predmetna osoba uhvaćena kako koristi pogrešnu vrstu goriva.

2. Ocjena Suda

A. Jesu li sankcije bile kaznene prirode

41. Cilj članka 4. stavka 1. Protokola br. 7 jest zabraniti ponavljanje kaznenog postupka koji je završen pravomoćnom odlukom. U predmetu koji se razmatra podnositelju zahtjeva nametnute su dvije mjere u dva odvojena i uzastopna postupka. Dana 26. veljače 2001. podnositelj zahtjeva novčano je kažnjen u postupku na temelju prekršajnog naloga, a 17. rujna 2001. godine podnositelju zahtjeva određeno je dugovanje za naknadu za gorivo u upravnom postupku.

42. Sud ponavlja da pravna karakterizacija postupka na temelju nacionalnog prava ne može biti jedini kriterij od značaja za primjenu načela *non bis in idem* na temelju članka 4. stavka 1. Protokola br. 7. U suprotnom bi primjena te odredbe bila prepuštena diskreciji država potpisnica u mjeri koja bi mogla dovesti do rezultata koji su nespojivi s ciljem i svrhom Konvencije (vidi, najnovije, *Storbråten protiv Norveške* (odluka), br. 12277/04, ECHR 2007... (izvadci), s dodatnim referencama). Pojam

„kaznenog postupka“ u tekstu članka 4. Protokola br. 7 mora se tumačiti u svjetlu općih načela vezanih uz odgovarajuće riječi „kaznena optužba“ i „kazna“ navedenima zasebno u člancima 6. i 7. Konvencije (vidi *Haarvig protiv Norveške* (odluka), br. 11187/05, 11. prosinca 2007.; *Rosenquist protiv Švedske* (odluka), br. 60619/00, 14. rujna 2004.; *Manasson protiv Švedske* (odluka), br. 41265/98, 8. travnja 2003.; *Göktan protiv Francuske*, br. 33402/96, stavak 48., ECHR 2002-V; *Malige protiv Francuske*, 23. rujna 1998., stavak 35., *Izvjешća o presudama i odlukama* 1998VII; i *Nilsson protiv Švedske* (odluka), br. 73661/01, ECHR 2005...).

43. U utvrđenoj praksi Suda određena su tri kriterija opće poznata kao „Engel kriteriji“ (vidi *Engel i drugi protiv Nizozemske*, 8. lipnja 1976., Serija A br. 22) koje je potrebno razmotriti prilikom odlučivanja je li postojala „kaznena optužba“. Prvi kriterij jest pravna klasifikacija djela u domaćem pravu, drugi je priroda protupravnog ponašanja i treći je vrsta i težina zapriječene kazne. Drugi i treći kriterij alternativne su prirode i nisu nužno kumulativni. Dovoljno je da se predmetno djelo po svojoj prirodi smatra kaznenim ili da zbog djela osoba može snositi kaznu koja po svojoj prirodi i stupnju težine općenito pripada kaznenoj sferi (vidi *Ezeh i Connors protiv Ujedinjene Kraljevine* [VV], br. 39665/98 i br. 40086/98, stavak 86., ECHR 2003X). Relativni izostanak ozbiljnosti kazne ne može lišiti djelo njegovog inherentno kaznenog karaktera (vidi *Öztürk protiv Njemačke*, presuda od 21. veljače 1984., Serija A br. 73, stavak 54., i *Lutz protiv Njemačke*, presuda od 25. kolovoza 1987., Serija A br. 123, stavak 55.). To ne isključuje kumulativni pristup u slučaju kad zasebna analiza svakog pojedinog kriterija ne omogućuje izvođenje jasnog zaključka o postojanju kaznene optužbe (vidi, kao najnovije izvore, *Jussila protiv Finske* [VV], br. 73053/01, stavci 30.-31., ECHR 2006..., i *Ezeh i Connors*, citirano gore, stavci 82.-86.).

44. Kao što je gore navedeno, podnositelj zahtjeva kažnjen je novčanom kaznom u postupku na temelju prekršajnog naloga jer je u spremniku svog vozila koristio gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva, što je predstavljalo laku poreznu prijevaru. Prema finskog pravnoj klasifikaciji, taj je postupak bio „kazneni“. Taj je postupak također bio „kazneni“ u svrhu članka 4. Protokola br. 7 i u skladu s time podnositelj je „pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom države“. Jamstvo iz članka 4. Protokola br. 7 nastupa u slučaju kad je novi postupak pokrenut nakon što je prethodna oslobađajuća ili osuđujuća presuda stekla učinak *res judicata*. U ovom predmetu podnositelj zahtjeva nije podnio žalbu protiv prekršajnog naloga zbog čega je stekao učinak *res judicata*.

45. Nakon toga, podnositelju zahtjeva nametnuto je dugovanje za naknadu za gorivo u upravnom postupku. Vraćajući se na prvi Engel kriterij, očito je da dugovanje za naknadu za gorivo nije bilo klasificirano

kao kazneno, već kao dio fiskalnog režima (vidi stavak 12. gore). To međutim nije presudno. S tim u vezi, Sud je prethodno utvrdio da sfera koja je u finskom pravnom sustavu definirana kao „upravna“ obuhvaća određena djela koja imaju kaznene konotacije, ali su previše trivijalna da bi bila regulirana kaznenim pravom i postupkom (vidi *Jussila protiv Finske* [VV], citirano gore, stavak 38.).

46. Drugi kriterij, priroda djela, mnogo je važniji. Sud primjećuje da se mjerodavna odredba Zakona o naknadi za gorivo odnosila na sve građane, a ne na skupinu koja je imala poseban status. Podnositelj zahtjeva bio je odgovoran u svojstvu vlasnika ili korisnika vozila s dizelskim motorom. Glede Vladine tvrdnje da je dugovanje za naknadu za gorivo bilo namijenjeno kao novčana naknada štete, Sud u to nije uvjeren u okolnostima ovog predmeta. Moguće je da je nametnuta naknada za gorivo odgovarala nanesevoj šteti, prvenstveno gubitku prihoda. Međutim, treba istaknuti da je naknada za gorivo koja je naplaćena bila utrostručena. To se, prema mišljenju Suda, mora smatrati kaznom u svrhu odvratanja od ponavljanja djela, što je karakteristično obilježje kaznenih sankcija (vidi *Ezeh*, stavci 102. i 105.). Stoga se može zaključiti da je dugovanje za naknadu za gorivo nametnuto na temelju pravila čija svrha nije bila samo kompenzacija, već odvratanje i kažnjavanje. Sud smatra da to utvrđuje kaznenu prirodu djela.

47. U svjetlu gore navedenih razmatranja, Sud zaključuje da je priroda djela bila takva da nametanje dugovanja za naknadu za gorivo od 17. rujna 2001. godine stavlja unutar dosega „kaznenog postupka“ u smislu članka 4. Protokola br. 7.

B. Je li druga sankcija proizašla iz istovjetnih činjenica kao i prva i je li proveden dvostruki postupak

48. U predmetu *Sergey Zolotukhin protiv Rusije* [VV] (br. 14939/03, stavci 70.-78., 10. veljače 2009.), Sud je primijetio da korpus sudske prakse koji je Sud stvarao kroz povijest primjene članka 4. Protokola br. 7 pokazuje postojanje nekoliko pristupa pitanju jesu li djela za koja je podnositelj gonjen ista. U svrhu sprečavanja takve pravne neizvjesnosti, Sud je odlučio osigurati usklađeno tumačenje pojma „isto djelo“ - element *idem* načela *non bis in idem*.

49. U navedenom predmetu (stavak 82.), Sud je zauzeo stajalište da se članak 4. Protokola br. 7 mora shvatiti na način da zabranjuje kazneni progon ili suđenje za drugo "djelo" u mjeri u kojoj ono proizlazi iz istovjetnih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.

50. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud će ispitati je li naknadno nametanje dugovanja za naknadu za gorivo proizašlo iz istovjetnih činjenica kao i novčana naknada (*idem*) i je li proveden dvostruki postupak (*bis*). Sud ističe da je pregled činjenica u odlukama kojima su završeni „kazneni

postupci“ odgovarajuća početna točka za odlučivanje o pitanju jesu li činjenice u oba postupka bile istovjetne ili u biti iste. Stoga se ispitivanje Suda treba usredotočiti na te činjenice koje tvore niz konkretnih činjeničnih okolnosti koje uključuju istog optuženika i nerazdvojivo su povezane u vremenu i prostoru.

51. Sud će započeti svoju analizu okolnosti iz ovog predmeta pregledom događaja od 17. siječnja 2001. godine te novčane kazne i naknade za gorivo koje su nametnute podnositelju zahtjeva. Dana 26. veljače 2001. podnositelju zahtjeva izrečena je novčana kazna na temelju poglavlja 29., članka 3. Kaznenog zakona i odjeljaka 20. i 33. Zakona o porezu na motorna vozila za laku poreznu prijevaru ili, točnije, djelo vezano uz porez na motorna vozila. Iako je prekršajni nalog sadržavao samo dvije rečenice relevantne za utvrđivanje činjenica, vidljivo je da je novčana kazna izdana na temelju činjenice da je koristio gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva u spremniku za gorivo svog kamioneta, a da nije platio odgovarajući dodatni porez te činjenice da je sam napunio spremnik (vidi stavak 7. gore).

52. U naknadnom upravnom postupku, podnositelju zahtjeva nametnuto je dugovanje za naknadu za gorivo na temelju činjenice da je primijećeno da je njegov kamionet korišten tijekom 2001. godine s gorivom koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. S obzirom na to da nije unaprijed obavijestio Upravu za vozila ili Carinsku upravu o toj uporabi, naplaćena naknada za gorivo trebala je biti utrostručena. U odluci je također napomenuto da je podnositelj priznao da je u svojem vozilu koristio krivo gorivo.

53. Ova rekapitulacija događaja i sankcija pokazuje da je, s obzirom da je u pitanju isto ponašanje istog optuženika u istom vremenskom razdoblju, Sud dužan provjeriti jesu li činjenice djela za koje je podnositelj novčano kažnjen i one djela za koje mu je nametnuto dugovanje za naknadu za gorivo istovjetne ili u biti iste.

54. Definicije djela „porezne prijevare“ i „lake porezne prijevare“ iz poglavlja 29., članaka 1. i 3. Kaznenog zakona odnosile su se na različite vrste zabranjenog ponašanja (vidi stavak 23. gore). Svaki od tih elemenata sam je po sebi bio dostatan za utvrđivanje krivnje. Mora se smatrati da je policija temeljila prekršajni nalog na činjenici da je podnositelj zahtjeva „na drugi način djelovao prijevarno“ i time uzrokovao ili pokušao uzrokovati da porez ne bude procijenjen. Također je bilo bitno da je podnositelj zahtjeva osobno napunio spremnik.

55. U narednom upravnom postupku, podnositelju je nametnuto dugovanje za naknadu za gorivo na temelju činjenice da je njegov automobil korišten s gorivom koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva. Dugovanje za naknadu za gorivo utrostručeno je na temelju

činjenice da podnositelj zahtjeva nije prethodno obavijestio vlasti o toj činjenici. Iako je u odluci Upravnog suda napomenuto da je podnositelj zahtjeva priznao da je koristio krivo gorivo, nametanje dugovanja za naknadu za gorivo nije zahtijevalo namjeru od strane korisnika pogrešnog goriva.

56. Ukratko, činjenice koje su dovele do izdavanja prekršajnog naloga protiv podnositelja zahtjeva odnosile su se na činjenicu da je koristio gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva u svojem kamionetu, a da nije platio dodatni porez za tu uporabu. Dugovanje za naknadu za gorivo nametnuto je jer je u kamionetu podnositelja zahtjeva korišteno gorivo koje se oporezuje nižom stopom od dizelskog goriva, a utrostručeno je jer nije prethodno obavijestio vlasti o toj činjenici. Za taj se drugi čimbenik gore smatralo da predstavlja kaznu čija je svrha odvratanje od ponavljanja djela. Stoga se činjenice u ta dva postupka gotovo uopće ne razlikuju iako je prvi postupak zahtijevao postojanje namjere. Sud smatra da činjenice ova dva djela treba stoga smatrati bitno istima u svrhu članka 4. Protokola br. 7. Kao što je Sud već utvrdio, činjenice ova dva djela služe mu kao jedina točka usporedbe (vidi *Sergey Zolotukhin protiv Rusije* [VV], citirano gore, stavak 97.). Na kraju, Sud ističe da drugi postupak ne spada u iznimke predviđene drugim stavkom te odredbe.

57. Prethodna su razmatranja dovoljna da bi Sudu omogućila zaključak da je stoga došlo do povrede članka 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. KONVENCIJE

58. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je nepoštivanje pravila *non bis in idem* također predstavljalo povredu članka 6. Konvencije.

59. Sud ističe da je to načelo utjelovljeno isključivo u članku 4. Protokola br. 7; druge odredbe Konvencije ne jamče poštivanje tog načela ili izrijekom ili implicitno (vidi *Ponsetti i Chesnel protiv Francuske* (odluka), citirano gore). Iz toga slijedi da je ovaj dio zahtjeva *ratione materiae* nespojiv s odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavka 3. te mora biti odbačen u skladu s člankom 35. stavkom 4.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

60. Članak 41. Konvencije navodi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Naknada štete

61. Na ime materijalne štete, podnositelj zahtjeva zatražio je da naknada za gorivo, uključujući povećanja i posljedice za neplaćanje, bude u cijelosti poništena i da ga se namiri za sva plaćanja koja je izvršio uključujući kamate i dospjele neplaćene obveze. Nije precizirao nikakve iznose. Na ime nematerijalne štete, podnositelj je potraživao 15.000,00 EUR za patnju i bol. Taj je iznos predstavljao 3.000,00 EUR za svaku godinu nakon nametanja naknade za gorivo.

62. Vlada je smatrala da se troškovi koji se odnose na novčanu kaznu i iznose 729,00 FIM (121,00 EUR) mogu nadoknaditi te da podnositelju zahtjeva treba dosuditi razumnu naknadu za nematerijalnu štetu koja ne prelazi 1.000,00 EUR.

63. Sud ističe da podnositelj zahtjeva nije potraživao naknadu novčane kazne koja je iznosila 121,00 EUR. Niti je dokazao da je platio trostruku naknadu za gorivo te stoga odbacuje to potraživanje. S druge strane, Sud podnositelju zahtjeva dodjeljuje 1.500,00 EUR na ime nematerijalne štete.

B. Troškovi i izdaci

64. Podnositelj zahtjeva potraživao je 13.733,60 EUR za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

65. Vlada je smatrala da je ukupan broj od 46,6 sati rada (po stopi od 200,00 EUR plus PDV po satu) prekomjeran. Također, podnositelj zahtjeva nije podnio nikakav račun za troškove prijevoda. Nadoknada na ime ovoga ne bi trebala iznositi više od 4.500,00 EUR (uključujući PDV).

66. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je iznos novca razuman. Sud u ovom predmetu, uzevši u obzir informacije u svojem posjedu, gore navedene kriterije i pravnu pomoć koju je dodijelilo Vijeće Europe, smatra razumnim dodijeliti iznos od 8.000,00 EUR (uključujući PDV) za postupak pred Sudom.

C. Zatezna kamata

67. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* prigovor koji se odnosi na članak 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba podnositelju zahtjeva isplatiti, u roku od tri mjeseca od datuma kada presuda postane pravomoćna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, 1.500,00 EUR (tisuću i pet stotina eura) na ime nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati, i 8.000,00 EUR (osam tisuća eura) na ime troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od protoka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 16. lipnja 2009. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Lawrence Early
Tajnik

Nicolas Bratza
Predsjednik

Translated by: Alkemist European Translation Company

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
IBAN: 72400496524

